

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci žalobce: **xxxxx** zastoupeným Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem v Brně, Příkop 834/8, proti žalovaným: **1) Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, **2) Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, Vietnam, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

t a k t o:

I. Určuje se, že jednání druhého žalovaného spočívající v tom, že odmítl žalobci dne 19.8.2015 přijmout v úředních hodinách určených pro veřejnost jeho žádost o zaměstnaneckou kartu bez registrace v tzv. systému Visapoint, a poté, kdy žalobce znovu osobně podal tuto žádost jako přílohu své stížnosti, přípisem ze dne 15. 10. 2015 shledal stížnost bezdůvodnou a zaslal žalobci zpět originál jeho žádosti o vydání zaměstnanecké karty a neopatřil tak tuto žádost jednoznačným identifikátorem a nezaevidoval ji v evidenci došlých dokumentů, bylo nezákonné.

II. Žaloba, aby soud zakázal druhému žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na osobní podání její žádosti o zaměstnaneckou kartu bez registrace v systému VISAPOINT u druhého žalovaného kdykoliv v jeho úředních hodinách, se zamítá.

III. Zamítá se žaloba, aby soud druhému žalovanému přikázal, aby od žalobce převzal zpět žádost o zaměstnaneckou kartu podanou žalobcem osobně dne 19.8.2015 u druhého žalovaného.

IV. Žaloba se vůči prvnímu žalovanému v celém rozsahu zamítá.

V. Ve vztahu žalobce a prvního žalovaného žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

VI. Druhý žalovaný je povinen žalobci na náhradě nákladů řízení zaplatit částku 5.114,- Kč do jednoho (1) měsíce od právní moci rozsudku do rukou Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se podanou žalobou ke zdejšímu soudu domáhal ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, a uváděl, že dne 19. 8. 2015 podal žádost o vydání zaměstnanecké karty, což je jeden z druhů dlouhodobého pobytu podle zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o pobytu*“). Podle informací zveřejněných na webu Velvyslanectví České republiky v Hanoji je pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt třeba se předem zaregistrovat na webových stránkách <https://visapoint.eu>. Žalobci a jeho zaměstnavateli se na uvedené webové stránce v tzv. systému Visapoint nedaří provést registraci, kdy při každém pokusu o registraci se vždy objeví pouze informace, že všechny termíny jsou již obsazeny. Proto se žalobce na základě právního názoru Nejvyššího správního soudu, který vyslovil v rozsudku 7 Azs 282/2014 ze dne 30. 4. 2015, totiž že registrace v tzv. systému Visapoint není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení, rozhodl svoji žádost o zaměstnaneckou kartu osobně podat na Velvyslanectví České republiky bez registrace v tzv. systému Visapoint, a to v úředních hodinách od 9 do 12 hodin v pondělí, s tím, že tyto úřední hodiny jsou určeny pouze pro žadatele, kteří si sjednali schůzku prostřednictvím tzv. systému Visapoint.

Když se žalobce dostavil na Zastupitelský úřad spolu se svou zástupkyní a dalšími žadateli, kteří se rozhodli pro stejný postup, bylo jim po kontrole jejich žádostí sděleno, že žádost o zaměstnaneckou kartu je možno podat pouze v pondělí na základě registrace v tzv. systému Visapoint a přijetí jejich žádostí bez registrace v tzv. systému Visapoint bylo pracovníky zastupitelského úřadu odmítnuto. Žalobce a další žadatelé si vzápětí na uvedené jednání pracovníků zastupitelského úřadu podali stížnost, k níž přiložili rovněž svoji žádost o zaměstnaneckou kartu. Ze strany pracovníků recepce zastupitelského úřadu bylo přijetí žádosti o zaměstnaneckou kartu podmíněno tím, že bude podána společně se stížností jako příloha stížnosti.

Nezákonný zásah, proti kterému směřuje tato žaloba, spočívá v jednání žalovaných, kteří v úředních hodinách určených pro veřejnost odmítali od žalobce přijmout jeho osobně podávané žádosti o zaměstnaneckou kartu bez registrace v tzv. systému Visapoint na zastupitelském úřadu České republiky v Hanoji. Osobní podání o zaměstnaneckou kartu žalobci umožnili pouze pod podmínkou, že bude podána jako příloha stížnosti na postup pracovníků zastupitelského úřadu. Tím mu znemožnili osobní podání samostatné žádosti o zaměstnaneckou kartu, ačkoli právo na podání takové žádosti žalobci zaručuje čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2015, sp. zn. 7 Azs 282/2014).

Žalobce dále uvedl, že zastupitelský úřad České republiky v Hanoji stížnosti všech žalobců shledal nedůvodnými a jejich žádosti o zaměstnaneckou kartu jim vrátil dne 15. 10. 2015 zpět. Podle názoru Městského soudu v Praze, který vyjádřil v rozsudku ve věci sp. zn. 88 A 85/2015 (pravděpodobně se jedná o zjevnou nesprávnost, neboť taková spisová značka u zdejšího soudu neexistuje a správně se má jednat o sp. zn. 8 A 85/2015) ze dne 22. 10. 2015, je vrácení žádosti o pobyt podané na zastupitelském úřadě zpět žadateli nezákonným zásahem ministerstva zahraničních věcí, který má za následek, že ministerstvo vnitra, které má o podané žádosti rozhodnout, není nečinné a cizinec proti němu nemůže podat žalobu proti nečinnosti.

V návrhu výroku rozsudku žalobce navrhoval, aby soud určil, 1) že výše popsané jednání žalovaných je nezákonné, 2) zakázal žalovaným, aby pokračovali v porušování práva

žalobce na osobní podání jeho žádosti o zaměstnaneckou kartu bez registrace v tzv. systému Visapoint na Zastupitelském úřadu České republiky v Hanoji, kdykoli v úředních hodinách zastupitelského úřadu pro veřejnost, a 3) přikázal žalovaným, aby neprodleně od žalobce převzali zpět žádost o zaměstnaneckou kartu podanou žalobcem osobně dne 19. 8. 2015 na zastupitelském úřadě České republiky v Hanoji.

S ohledem na skutečnost, že v době od podání žaloby do doby meritorního rozhodnutí o ní vynesl Nejvyšší správní soud v rozšířeném senátě rozsudek č. j. 10 Azs 153/2016-52 ze dne 30. 5. 2017, v němž byla řešena mj. právní otázka, která se týkala obsahově této věci, stejně jako problematiky pasivní legitimace, vyzval zdejší soud usnesením č. j. 6 A 224/2015-32 ze dne 19. 6. 2017 žalobce, aby případně změnil označení žalovaného v této věci.

Žalobce pak na základě tohoto označil přípisem ze dne 20. 6. 2017 jako žalovaného 1) Ministerstvo vnitra České republiky, a jako žalovaného 2) Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Soud tak s těmito subjekty jako s žalovanými dále jednal.

Prvý žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil, tvrdil, že není pasivně legitimován být účastníkem řízení na ochranu před nezákonným zásahem na straně žalovaného, tedy orgánu, který je odpovědný za žalované jednání, bude-li shledáno jako nezákonný zásah, resp. vykazuje-li vůbec znaky nezákonného zásahu. Žalovaný nesouhlasí s argumentací žalobce obsaženou v bodě v bodě II. žaloby, jeho pasivní legitimaci nelze rozhodně dovodit z ust. § 165 písm. j) zákona o pobytu způsobem, kterým tak činí žalobce. Není pochyb, že první žalovaný rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, kam zaměstnanecká karta patří (viz § 165 písm. n) zákona o pobytu); potud tedy panuje shoda s podanou žalobou. Zásadně však nesouhlasí se závěrem, resp. interpretací tohoto zákonného ustanovení žalobcem, že nese odpovědnost nejen za řízení, ale i za podání žádosti. Rozhodně nelze přistoupit na tvrzení, že zastupitelský úřad je pouze místo k podání žádosti, tedy že jde jen o „podatelnou“ OAMP žalovaného. Nelze přehlédnout, že dle § 42g odst. 5 zákona o pobytu se žádost podává na zastupitelském úřadu; z dikce tohoto ustanovení rozhodně nelze dovodit, že by zastupitelský úřad nebyl správním orgánem se zákonem přesně vymezenou (specifickou) působností být místem k podání žádosti v daném případě o zaměstnaneckou kartu. Tomu závěru žalovaného svědčí i kompetence uvedené v § 169 odst. 14 zákona o pobytu (ve znění platném k 18. 12. 2015), tj. oprávnění zastupitelského úřadu provádět kontrolu žádosti a náležitostí předložených k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu; vyzývat cizince k odstranění vad podání žádosti, vyslechnout žadatele o vydání povolení k uvedeným druhům pobytů (z uvedeného výčtu rozhodně nelze dojít k závěru, že jde o činnosti vykonávané obvykle podatelnou). Dle názoru žalovaného tento jeho závěr o kompetenci a s tím spojené i odpovědnosti výhradně zastupitelského úřadu podporuje i názor Městského soudu obsažený v rozsudku č.j. 8 A 85/2015 – 40 ze dne 22. 10. 2015, který se týká skutkově stejné záležitosti, byť ve vazbě na žalobu na nečinnost správního orgánu. Z tohoto rozsudku, který je v této části použitelný i na tento případ, plyne, že k přijetí žádosti o dlouhodobý či trvalý pobyt (tedy i o zaměstnaneckou kartu) je dána kompetence zastupitelského úřadu. Pro vznik kompetence a tedy i odpovědnosti žalovaného k dalšímu řízení o řádně nabrané žádosti, je nutno, aby se tato žádost dostala do dispozice žalovaného řádným, tj. způsobem zákonem předvídaným, což se v žalovaném případě nestalo. Jinak řečeno, ministerstvo vnitra jako žalovaný č. 1 nenese odpovědnost za řádné podání žádosti v daném případě o vydání zaměstnanecké karty, tato odpovědnost jde výhradně za žalovaným č. 2, proto tedy podanou žalobu bylo třeba směřovat proti žalovanému č. 2 (pozn. tehdy v žalobě označené ministerstvo zahraničních věcí), resp. proti příslušnému zastupitelskému úřadu.

Dále první žalovaný tvrdí, že má pochybnost o tom, zda popsání jednání nese znaky nezákonného zásahu, činí tak s ohledem na dikci § 82 s. ř. s., neboť ochrana může být dle tohoto ustanovení poskytnuta pouze vůči nezákonnému, nikoliv zákonnému, zásahu správního orgánu. Žalovaný v této souvislosti zdůrazňuje, že za nezákonný zásah nelze považovat postup zastupitelského úřadu souladný s § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců, požadující splnění podmínky osobního podání žádosti žalobcem. Podle názoru žalovaného je v intencích zákona, kdy osobně přítomný cizinec se dostaví ke správnímu orgánu oprávněnému k přijetí žádosti (v daném případě k zastupitelskému úřadu) a projeví vůli podat žádost (na úředním tiskopise). Další podmínkou je, že tato žádost se musí dostat do dispozice zastupitelského úřadu; legitimním způsobem podle názoru žalovaného je, že k převzetí dojde úřední osobou určenou k přijímání žádostí o uvedené druhy pobytu v určité stanovené úřední dny a hodiny, a to např. i po předchozím elektronickém zaevidování např. již v žalobcem zmiňovaném systému Visapoint. Z tohoto pohledu požadavky žalobce, tj. umožnit podání žádosti o zaměstnaneckou kartu de facto kdykoliv v úředních hodinách pro veřejnost u zastupitelského úřadu bez ohledu na možnosti a jiné činnosti tohoto úřadu nepovažuje za požadavek důvodný a nenaplnění tohoto požadavku ze strany zastupitelského úřadu automaticky nesoucí znaky nezákonného zásahu.

Žalovaný 2 se k podané žalobě nevyjádřil, ačkoliv byl k tomu vyzván přípisem ze dne 26. 6. 2017, a stejně tak nepředložil soudu úplný spisový materiál v uvedené právní věci. Proto soud vychází z toho, že tvrzení žalobce týkající se skutkových tvrzení, nebyla zpochybněna, z nich při závěru o skutkovém stavu vychází.

Městský soud v Praze přezkoumal postup žalovaných, resp. tvrzený nezákonný zásah, a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

Podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců v tehdy účinném znění: *Zaměstnaneckou kartou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána, nebo na pracovní pozici, ke které byl udělen souhlas ministerstva podle odstavce 7. Cizince, u kterého je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání nebo který je uveden v § 98 zákona o zaměstnanosti, opravňuje zaměstnanecká karta k pobytu na území za účelem zaměstnání.*

Podle § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců v tehdy účinném znění: *Žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu. V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu.*

Podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců v tehdy účinném znění: *Žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti podle věty první upustit.*

V souvislosti s nyní projednávaným případem musí zdejší soud v první řadě zdůraznit, že námitky žalobce již několikrát řešil Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích (soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 153/2016-52 ze dne 30. 5. 2017, z jehož právního názoru i v této věci vychází: „Nejvyšší správní soud v první řadě podotýká, že je ostudné a v právním státu, který je povinen respektovat základní práva

jednotlivců a jehož veřejná správa je povinna vyvarovat se ve svém jednání svévole, nepřijatelné, že se nyní projednávanou věcí vůbec ještě musí zabývat. V klíčových otázkách, které leží u základu sporu mezi žalobkyní a stěžovatelem, totiž je k dispozici již nejméně pět let (od roku 2012, v základních rysech však již od roku 2009) jasná a dlouhodobě stabilní judikatura Nejvyššího správního soudu, která veřejné správě poskytuje zcela dostatečné vodítko k tomu, jak má postupovat. Veřejná správa se však následování tohoto vodítka zjevně brání.

[57] Je třeba si uvědomit, co je pravou podstatou sporu, který vede žalobkyně a který vede či vedlo spolu s ní množství dalších zejména vietnamských či ukrajinských státních občanů. Česká veřejná správa totiž zejména ve Vietnamu a na Ukrajině vytvořila pro žadatele o některá oprávnění k pobytu na území České republiky zcela neprůhledný a na svévoli příslušných úředníků založený systém přístupu k podávání těchto žádostí, neumožňující být jen náznak vnější kontroly a naopak silně náchylný ke korupci a zneužití. Systém nebyl založen na předchozím stanovení férových a rozumně splnitelných pravidel podávání žádostí a průběžném prověřování, že tato pravidla jsou v praxi také dodržována...

[59] Podstatou tohoto systému bylo, že ještě ve fázi „předprocesní“, tj. ve fázi před podáním žádosti o příslušný pobytový titul, musel žadatel získat v tzv. systému Visapoint právo takovou žádost podat, přesněji řečeno získat „časové okénko“ v úředních hodinách příslušného zastupitelského úřadu, aby se mohl dostavit, jak mu příslušná ustanovení cizineckého práva ukládají, osobně na tento zastupitelský úřad a podat tam příslušnou žádost. Registrace v systému Visapoint přitom dle tvrzení mnoha žadatelů byla často jen obtížně proveditelná, neboť systém často vůbec neumožňoval termín k návštěvě zastupitelského úřadu získat. Tato tvrzení žadatelů nebyla veřejnou správou nikdy relevantně zpochybněna a jsou potvrzována i zjištěními monitoringu systému, o nichž je referováno ve shora uvedeném článku Pavla Pořízka. Výsledkem bylo v praxi, že žadatelé se podle svých tvrzení, jež opět nebyla veřejnou správou nijak relevantně zpochybněna, museli obracet na neoficiální „zprostředkovatele“, kteří jim registraci v systému Visapoint, a tedy získání možnosti osobního podání žádosti o pobytový titul, obstarali...

[60] Nejvyšší správní soud začal problémy s uvedenou správní praxí ve své judikatuře řešit v letech 2009 a 2010. V rozsudku ze dne 30. 11. 2009, č. j. 8 Aps 3/2009 – 39, v souvislosti s tím, že žadatel o vízum (vietnamský státní příslušník, který chtěl podat žádost na velvyslanectví České republiky v Hanoji) nebyl podle svého tvrzení schopen v systému Visapoint získat termín k návštěvě velvyslanectví za účelem podání žádosti, Nejvyšší správní soud uvedl:

„Městský soud však bude muset stejně pečlivě vážit článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož se každý může domáhat stanoveným způsobem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Stěžovatel totiž nenapadal neudělení víza, nýbrž to, že mu nebylo umožněno žádost o udělení víza podat. To, že na udělení víza není právní nárok, přitom nikterak nezpochybnil. Zdůraznil však, že má právo podat žádost o udělení víza a rovněž má právo na to, aby tato žádost byla projednána. Rovněž tak městský soud přihlédl k článku 1 odst. 1 Ústavy České republiky, které definuje Českou republiku mimo jiné jako demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Dále bude zvažovat, zdali povinnost České republiky umožnit podávání žádostí o udělení víza cizincům, a to i jinde než v jejich domovské zemi, nevyplyvá z nějaké mnohostranné mezinárodní smlouvy.

V těchto intencích tedy městský soud musí v dalším řízení posoudit žalobu a zodpovědět tak otázky, zda možnost podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů toliko na Velvyslanectví České republiky v Hanoji a pozdější dočasné nepřijímání žádostí o udělení víza, naplňovalo znaky nezákonného zásahu, či nikoliv.“

[61] Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil v dalších rozsudcích, zejména ze dne 30. 12. 2009, č. j. 8 Aps 6/2009 – 43, ze dne 8. 1. 2010, č. j. 2 Aps 3/2009 – 42, ze dne 29. 1. 2010, č. j. 8 Aps 5/2009 – 37, ze dne 13. 4. 2010, č. j. 2 Aps 4/2009 – 43, a ze dne 28. 4. 2010, č. j. 8 Aps 4/2009 – 123.

[62] Další etapou judikurního vývoje, navazující na rozsudky shora uvedené, byl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011 – 62, č. 2756/2013 Sb. NSS, v němž se uvádí (zvýraznění přidal rozšířený senát), že „(...) ochrana proti takovému postupu či takovým praktikám zastupitelského úřadu, které by fakticky znemožňovaly žádost o vízum na něm podat, je možná, a to cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.). I žadatel o vízum, jakkoli nemá právní nárok na vstup do České republiky, má právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny) při vyřizování žádosti o takový vstup. Toto právo v sobě zahrnuje především předvídatelné a běžným žadatelem obvykle splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení žádosti, k nimž je nutno počítat i možnost podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem, například bez nutnosti obracet se na neoficiální zprostředkovatele. Je jistě možné, aby stát zavedl určitá organizační pravidla pro podávání žádostí o víza, třeba proto, aby umožnil efektivní zpracování vyššího počtu žádostí. Tato organizační pravidla však nesmějí (např. svojí neprůhledností, bezdůvodnými průtahy, prostorem pro nekontrolovatelnou libovůli příslušných úředníků či jinými podobnými vlastnostmi) představovat faktickou překážku podávání takových žádostí a nesmějí ani nepřímou působit k tomu, aby odrazovala žadatele od jejich podávání. Chce-li stát regulovat počet žádostí, má tak učinit zejména tím, že předem stanoví pravidla, z nichž bude plynout, které žádosti pravděpodobně nebudou mít naději na kladné vyřízení (součástí takovýchto předem stanovených pravidel může být i prvek náhodnosti zakomponovaný do procedury vyřizování žádosti, bude-li mít spravedlivou podobu, např. losování žadatelů o určitý typ víza), či tím, že za vyřízení žádosti stanoví poplatek, jehož výše bude mít jistou odrazující, omezující a regulační funkci.“

[63] Nejvyššímu správnímu soudu není známo, že by veřejná správa tuto judikaturu reflektovala tak, že by systém Visapoint v ní uvedeným požadavkům přizpůsobila. Naopak, z jednání veřejné správy je patrné, že se všemi prostředky snažila podstatu věci neměnit a i nadále si zachovat možnost zcela neprůhledného, nepředvídatelného a z vnějšku prakticky nekontrolovatelného postupu při „nabírání“ žádostí o pobytová oprávnění...

[65] Dále řešil Nejvyšší správní soud situace, kdy se žadatel snažil podat žádost o pobytové oprávnění jako přílohu stížnosti proti postupu pracovníka zastupitelského úřadu, který mu neumožnil podat žádost osobně, jelikož žadatel nezískal registraci v systému Visapoint. Judikatura zde dospěla k závěru, podrobně ostatně vyloženému výše, že takové „přilepení“ žádosti ke stížnosti znamená, že řízení o žádosti bylo účinně zahájeno (vedle zmíněného rozsudku ze dne 20. 7. 2016, č. j. 1 Azs 164/2016 – 27, jde o řadu rozsudků mu předcházejících, zejména ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 85/2016 – 22, ze dne 9. 3. 2016, č. j. 1 Azs 281/2015 – 34, či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 Azs 282/2014 – 48, všechny ve věcech nečinnostních žalob). Příznačné pro to, že veřejná správa své účelové postupy doposud bránila a postupně vylepšovala velmi konsekventně a „účinně“ (připustí-li se, že nezákonný postup veřejné správy lze považovat za účinný, vede-li k eliminaci podstatné části žadatelů z možnosti vůbec podat žádost, aniž by se postupovalo podle rozumných a transparentních pravidel), je ve své podstatě rezignující stanovisko žalobkyně, která ve svém vyjádření k usnesení o postoupení věci rozšířenému senátu uvádí, že tato judikatura v zásadě postačuje k tomu, aby situaci její a jí podobných osob řešila.

[66] Žadatelé o pobytová oprávnění, po kterých zákon požaduje podávání žádostí osobně na příslušném zastupitelském úřadu a kteří by se za účelem získání termínu k podání žádosti měli zaregistrovat v systému Visapoint, jsou tedy nyní schopni na základě judikatury

Nejvyššího správního soudu podat svoji žádost bez registrace. Musí tak ovšem činit způsobem značně bizarním a nedůstojným, vymykajícím se představě o rozumném uspořádání pravidel správního řízení.“

S ohledem na shora uvedený právní názor zdejší soud při věcném přezkumu podané žaloby dospěl k závěru, že žaloba vůči druhému žalovanému je ohledně ochrany proti nezákonnému zásahu, který spočíval v nepřijetí žádosti žalobce, důvodná a proto ji ve výroku I. vyhověl. Při právním hodnocení soud odkazuje na shora uvedený právní názor Nejvyššího správního soudu. Skutkový závěr zdejší soud vzal z žalobních tvrzení, které žalovaný nijak nerozporoval, a z listin, které žalobce s žalobou předložil. Soud tak vycházel z toho, že žalobce podal dne 19. 8. 2015 stížnost u druhého žalovaného spočívající v tom, že dne 19. 8. 2015 osobně podal tamtéž žádost o vydání zaměstnanecké karty, po převzetí žádosti mu byla tato vrácena pracovníkem druhého žalovaného. O stížnosti pak rozhodl druhý žalovaný přípisem ze dne 15. 10. 2015, čj. čj. 1313/2015-HANOI-III., v níž tyto skutečnosti nijak nerozporoval (uvedl, že dne 19. 8. 2015 se žalobce v odpoledních hodinách dostavil na velvyslanectví České republiky v Hanoji za účelem podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty, vzhledem k tomu, že se žalobce dostavil v čase, který je vyhrazen pro jiné úřední úkony, nebyla jeho žádost přijata, a byl poučen o úředních hodinách a správné rezervaci v systému Visapoint informován).

Ve vztahu k žalovanému 1 však žaloba důvodná není, neboť žalobce směřoval žalobu vůči subjektu, jenž v dané věci nebyl pasivně legitimován, přičemž soud znovu odkazuje na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu: „[79] *Jelikož v rozhodné době zákon komplexně neupravoval postavení zastupitelských úřadů a jejich vztah k Ministerstvu zahraničních věcí [nově však zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě), který nabude účinnosti 1. 7. 2017, pojímá zastupitelský úřad v institucionální rovině jako organizační útvar Ministerstva zahraničních věcí (§ 4 odst. 1 zmíněného zákona)], je třeba při posouzení, který orgán je žalovaným v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), vyjít jen z toho, jakým způsobem příslušný zvláštní zákon (zde zákon o pobytu cizinců) se zastupitelským úřadem a jeho vztahem k Ministerstvu zahraničních věcí zachází, především pak z toho, zda zákon se zastupitelským úřadem počítá jako se správním orgánem v kompetenčním smyslu...*

[85] *Ve výše popsanych oblastech (přijímání žádosti včetně upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, odstraňování jejich nedostatků, eventuální vyslychání žadatelů a odkládání žádostí podaných „nepříslušnému“ zastupitelskému úřadu) je proto zastupitelský úřad správním úřadem v kompetenčním smyslu, a tedy žalovaným ve smyslu § 83 s. ř. s. v případě, že v souvislosti s výkonem těchto kompetencí má někdo za to, že bylo zasaženo úřadem do jeho práv úkonem, který má povahu nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.*

[86] *V nyní projednávané věci úkonem, jemuž byla vystavena podle svého tvrzení žalobkyně, mělo být faktické jednání pracovnice zastupitelského úřadu spočívající v tom, že žalobkyni zabránila podat osobně na zastupitelském úřadu žádost o zaměstnaneckou kartu. Je zjevné, že pokud k uvedenému jednání vskutku došlo, jednala pracovnice zastupitelského úřadu v rámci výkonu svých pracovních povinností, takže je její jednání přičitatelné zastupitelskému úřadu. Šlo totiž nepochybně o jednání v té fázi řízení o žádosti (v širším smyslu), k jejímuž provádění je kompetentní právě zastupitelský úřad, a sice o fázi „nabírání žádosti“. Tou je třeba rozumět nejen řešení otázek spojených se žádostí od okamžiku jejího vstupu do sféry zastupitelského úřadu, ale i řešení otázek spojených se samotnou „technickou“ organizací podávání žádostí žadateli, tedy především určením, kdy a za jakých*

podmínek se může ten, kdo má v úmyslu podat žádost, k jejímu podání na zastupitelský úřad dostat.

[87] Žalovaným v nyní projednávané věci je tedy velvyslanectví České republiky v Hanoji jakožto správní orgán, jemuž je přičitatelné tvrzené jednání jeho pracovníce vůči žalobkyni. V tomto ohledu je třeba přiklonit se k názoru prvního senátu.“

Z výše uvedených důvodů proto ve vztahu k žalovanému 1) byla žaloba pro nedostatek pasivní legitimace zamítnuta v celém rozsahu (výrok IV. rozsudku).

Ohledně zamítavého výroku pod bodem II. a III. rozsudku soud uvádí následující. Dnem 31.10.2017 byl ukončena činnost systému VISAPOINT, což soud zjistil z veřejně dostupné informace na webové adrese www.visapoint.eu („Dnem 31. 10. 2017 byl zcela ukončen provoz systému VISAPOINT. Objednání termínu pro příjem žádosti o vízum nebo pobytové oprávnění prostřednictvím systému VISAPOINT již není možné. Potvrzené registrace provedené v systému VISAPOINT pro listopad 2017 zůstávají v platnosti. Informace o způsobu objednávání termínů pro příjem žádosti o víza a pobytová oprávnění na období od 1. 12. 2017 bude ode dne 24. 11. 2017 umístěna na webové stránce příslušného zastupitelské úřadu/generálního konzulátu.“

Vzhledem k této skutečnosti tak soud vychází z toho, že ke dni jeho rozhodnutí již není pro podání příslušné žádosti nutná registrace v tomto systému, čehož se žalobce domáhal. Ke dni rozhodnutí soudu tak tvrzený nezákonný zásah, jak byl žalován, netrvá, soud proto tuto část žaloby zamítl jako nedůvodnou.

Ohledně zamítavého výroku uvedeného pod bodem III. žaloby soud uvádí, že podle jeho názoru tuto povinnost nelze tímto způsobem žalovat v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu. Ze zákonných podmínek přípustnosti této žaloby lze žalovat na zásah, který trval, nebo zásah, který trvá, nelze však ukládat povinnosti správnímu úřadu do minulosti, neboť to neumožňuje vymezení ust. § 82 s.ř.s. Podle názoru soudu tak lze žalovat pouze určení, že tvrzený zásah byl nezákonný. Takové určení pak již v sobě obsahuje autoritativní rozhodnutí o takovém zásahu, nelze však tuto žalobu rozvíjet o další povinnosti, které jsou určením nezákonnosti již kryty a tím i vyčerpány. Jinými slovy řečeno, žalovat lze pouze určení, že zásah byl nezákonný. Jiné důvody pro určení povinností ve vztahu do minulosti v tomto typu žaloby obsaženy nejsou, proto je nelze žalovat.

O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce s takovým postupem souhlasil, a druhý žalovaný se k tomuto postupu nevyjádřil, soud tak vycházel z toho, že s takovým procesním postupem souhlasí (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.). Původní žalovaný (ministerstvo zahraničních věcí) sice s rozhodnutím bez nařízení jednání nesouhlasil, tento žalovaný však byl úkonem žalobce změněn na současného žalovaného, který se k tomuto postupu nevyjádřil, ač k tomu byl soudem vyzván.

Výrok o náhradě nákladů opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. V nyní posuzovaném případě soud tuto náhradu nákladů řízení snížil o 50%, neboť žalobce měl v dané věci pouze poloviční úspěch ve věci (viz výrok I.), v ostatních částech soud žalobu zamítl; povinnost k náhradě nákladů pak přisoudil ve vztahu k druhému žalovanému jako účastníkovi, vůči němuž byla žaloba částečně důvodná. Pro úplnost soud uvádí, že vůči prvnímu žalovanému byla žaloba zamítnuta, proto soud proti němu náhradu nepřiznal, když tomuto žalovanému náklady jako státnímu úřadu nad rámec své činnosti nemohly vzniknout. Výše náhrady se sestává ze

soudního poplatku (2.000,- Kč) a z odměny za zastupování advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, a to za dva úkony po 3.100,- Kč a dva režijní paušály po 300,- Kč (převzetí věci, seps žaloby). Konkrétní výpočet nákladů včetně daně z přidané hodnoty z odměny advokáta činí: odměna - 3100 Kč x 2 + 21% DPH, režijní paušál - 300 Kč x 2 + 21% DPH, tj. bez vyčíslení DPH: 6800 Kč, DPH 21% : 1.428 Kč, celkové náklady řízení s vyčíslením DPH : 8.228 Kč. Celková výše odměny snížená o 50% činí 4. 114,- Kč + zaplacený soudní poplatek ve výši 2. 000,- Kč ve výši jedné poloviny, což je 1.000,- Kč, celkem tak 5.114,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. listopadu 2017

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
J.